

Література

1. Скакун О. Ф. Теория государства и права: учебник. – Харьков: Консум, 2000. – 704 с.
2. Адміністративне право України. Академічний курс. Підручник у двох томах. – Том 1. – К. : Юридична думка. – 2004. – 584 с.
3. Див.: Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України. Підручник. – К.: Юрінком Інтер. – 2003. – 544 с. – С. 39; Голосніченко І. П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття): навч. пос. – Ірпінь, 1998. – 105 с. – С. 43; Остапенко О. І. Адміністративне право: навч. пос. / О. І. Остапенко, З. Р. Кисіль, М. В. Ковалів, Р. В. Кисіль. – К. : Правова єдність, 2008. – 533 с. – С.19; Васильев А.С. Административное право Украины (общая часть): уч. пос. – Х. : Одиссей. – 2001. – 288 с. – С.59; Мартьянов І. В., Ткач Г. Й., Гладун З.С. Адміністративне право України: навч. пос. – Тернопіль: Екон. думка. – 2006. – 120 с. – С.16; Стеценко С. Г. Адміністративне право України: навч. пос. – К. : Атіка. – 2009. – 640 с. – С. 35 та ін.

УДК 342.95(043.2)

Гончарук С. Т., к.ю.н., професор,
Бондаренко Д. Ю., Чумак Ю. А., студентки,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЕФЕКТИВНЕ НОРМОТВОРЕННЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН

Задеклароване прагнення побудувати громадянське суспільство ставить перед нашою державою низку важливих завдань. На сьогодні поступове утвердження принципів верховенства права та розвиток демократичних інституцій в Україні призвели до ситуації, коли суспільні відносини, які регулюються Основним Законом, почали випереджати його нормативний зміст. Тому нині в суспільстві об'єктивно назріла нагальна потреба в проведенні цілої низки правових реформ, які впродовж останніх років незалежності України залишаються здебільшого предметом наукових дискусій, але не отримують свого належного законодавчого забезпечення. Йдеться передовсім про реформу публічного адміністрування, адміністративно-територіальну, судово-правову, а також про реформу місцевого самоврядування в Україні. Зволікання або компроміси у цій сфері гальмують розвиток нашої держави, породжують її відставання від провідних країн, породжують правовий нігілізм у суспільстві та зневіру громадян у своєму європейському майбутті [1, с. 15].

Варто зауважити те, що публічно-правові гарантії формування та функціонування інститутів громадянського суспільства перш за все закріплюються у положеннях різноманітних нормативно-правових актів, які визнані основним джерелом права в нашій країні. Тому однією із заporук ефектив-

ного реформування існуючої правової системи України в гуманістичному напрямі є фундаментальний перегляд підходу нормотворців до складання та прийняття відповідних нормативно-правових актів.

Беручи до уваги погляди та пропозиції провідних українських правників, зокрема таких, як: О. М. Кисель, А. М. Колодій, Н. М. Онищенко, Т. І. Тарахонич, С. М. Тимченко, можна узагальнити, що проблема забезпечення ефективності права в період реформ може бути вирішена наступним чином:

- надаючи чинність певному законодавчому акту, особливу увагу слід приділяти додержанню методології його прийняття, вимог так званого «ланцюга ефективності», а саме: потребі і соціальному інтересу в такому нормативному акті; цілям, які досягатимуться за його допомогою; достатності засобів, якими він запроваджується, з точки зору досягнення поставлених цілей; визначенню конкретних адресатів закону; системі контролю за його виконанням [2, с. 51];

- панівна у суспільстві правосвідомість без будь-яких застережень має визнавати принцип верховенства закону, послідовно реалізувати його в існуючій правовій системі, а також у практичних діях усіх ланок державного апарату;

- закони мають бути спрямовані на реалізацію головних положень Конституції України, вирішення найважливіших проблем, які ставить перед суспільством реальне життя. При цьому слід враховувати, що не тільки норми Конституції, а й більшість чинних законів є нормами прямої дії, тому слід звести до мінімуму нормативні акти, які приймаються «на розвиток закону», що досить часто змінює зміст вимог та правил, ними встановлених;

- необхідно забезпечити цілковиту відповідність між матеріальними нормами законів та процесом їх реалізації. Нею мають бути охоплені насамперед права та обов'язки суб'єктів, визначених у даному законі;

- закони мають відповідати загальному напрямку впроваджуваних реформ, а також меті економічного, політичного, дипломатичного, соціального розвитку, забезпечувати цілісність і чітку структуру законодавства, мобільність і універсальність його галузей.

Процес забезпечення ефективності формально визначених правових норм передбачає існування і виділення певної сукупності принципів, що охоплюють істотні моменти цього процесу і які мають послідовно здійснюватись у практичній діяльності [2, с. 52]. До них, зокрема, належать:

- принцип послідовності, який вимагає, щоб реалізація закону була безперервною, тобто охоплювала усі стадії його дії (інформування про його зміст, засвоєння останнього виконавцями, безпосередня реалізація вимог закону, контроль за нею, оцінка ефективності виконання закону, планування заходів з вдосконалення цієї діяльності);

– принцип комплексності, реалізація якого є можливою лише за умови його забезпечення матеріальними, юридичними, організаційними та іншими заходами впливу чи, навіть, примусу. Ігнорування будь-якого заходу перешкоджатиме використанню повною мірою потенціалу закону;

– принцип системності, який передбачає, що для забезпечення ефективності конкретного закону необхідно враховувати й вимоги інших норм, законів і нормативних актів, що регулюють однорідні суспільні відносини. У зв'язку з цим слід погоджувати заходи їх сумісного виконання. Ізольована реалізація лише одного закону без урахування особливостей всього правового поля може зашкодити ефективності правового регулювання в цілому;

– принцип загальності означає, що в реалізації закону мають брати участь усі суб'єкти, передбачені його нормами, а саме: державні органи, підприємства і установи, об'єднання громадян, окремі особи, засоби масової інформації тощо.

Підсумовуючи, хочеться зауважити, що процес становлення будь-якої держави, яка знаходиться на шляху правових реформ, не може бути обмежений лише правотворчістю з боку компетентних органів. Кожен громадянин як невід'ємна частка громадянського суспільства має взяти на себе відповідальність за подальше майбутнє своєї країни і не бути індиферентним щодо питань загальнонаціонального значення.

Література

1. Оніщук М. Нотатки не стороннього: до доктрини конституційних змін в Україні / М.Оніщук // День. – № 63. – 2008. – С. 15–19.
2. Тарахонич Т. І. Місце правових відносин в системі елементів механізму правового регулювання / Т. І. Тарахонич // Правова держава. – К., 2003. – Вип. 14. – С. 45–55.

УДК35.076(043.2)

Гончарук С. Т., к.ю.н., професор,
Вишневський О. С., студент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ ЗА НОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Сучасний етап національного державотворчого процесу надзвичайно актуалізує прискорення темпів та підвищення ефективності адміністративної реформи в Україні, однією з ключових складових якої, безсумнівно, виступає реформа інституту державної служби з метою наближення його параметрів до кращих європейських зразків і стандартів.